

USTAWA
z dnia 5 lipca 2002 r.

Opracowano na podstawie: Dz.U. z 2002 r. Nr 129, poz. 1102.

o zmianie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji

Art. 1.

W ustawie z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 122, poz. 1319 oraz z 2001 r. Nr 110, poz. 1189 i Nr 154, poz. 1800) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Ustawa reguluje zasady i tryb przeciwdziałania praktykom ograniczającym konkurencję oraz praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów, a także antykonkurencyjnym koncentracjom przedsiębiorców i ich związków, jeżeli te praktyki lub koncentracje wywołują lub mogą wywoływać skutki na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”;

2) po dziale III dodaje się dział IIIa w brzmieniu:

„Dział IIIa.

Zakaz praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

Rozdział 1

Praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów

Art. 23a. 1. Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów.

2. Za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, nieuczciwą lub wprowadzającą w błąd reklamę i inne czyny nieuczciwej konkurencji godzące w zbiorowe interesy konsumentów.

Art. 23b. Ochrona zbiorowych interesów konsumentów przewidziana w ustawie nie wyłącza ochrony wynikającej z innych ustaw, w szczególności z przepisów o zwalczaniu nieuczciwej

konkurencji. Przepisów ustawy nie stosuje się do spraw o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone.

Rozdział 2

Decyzje w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

Art. 23c. 1. Prezes Urzędu w decyzji o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów nakazuje zaniechanie jej stosowania.

2. W decyzji, o której mowa w ust. 1, Prezes Urzędu może określić środki usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów w celu zapewnienia wykonania nakazu, w szczególności zobowiązać przedsiębiorcę do złożenia jednokrotnego lub wielokrotnego oświadczenia o treści i w formie określonej w decyzji. Może również nakazać publikację decyzji w całości lub w części na koszt przedsiębiorcy.

Art. 23d. Jeżeli nie zachodzą okoliczności określone w art. 23a, Prezes Urzędu wydaje decyzję, w której stwierdza, że dana praktyka nie narusza zbiorowych interesów konsumentów.”;

3) w art. 26 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) wydawanie, w przypadkach określonych ustawą, decyzji w sprawach przeciwdziałania praktykom ograniczającym konkurencję, w sprawach koncentracji lub podziału przedsiębiorców oraz przeciwdziałania praktykom naruszającym zbiorowe interesy konsumentów, a także decyzji w sprawach kar pieniężnych,”;

4) w art. 27 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Decyzje i postanowienia Prezesa Urzędu, a także orzeczenia Sądu Okręgowego w Warszawie - sądu ochrony konkurencji i konsumentów, zwanego dalej „sądem ochrony konkurencji i konsumentów”, oraz Sądu Najwyższego w sprawach dotyczących kasacji od wyroków sądu ochrony konkurencji i konsumentów lub ich sentencje, z pominięciem informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa, jak również innych tajemnic podlegających ochronie na podstawie odrębnych przepisów, mogą być w całości lub w części publikowane w Dzienniku Urzędowym Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.”;

5) po art. 38 dodaje się art. 38 a w brzmieniu:

„Art. 38a. 1. Przy Prezesie Urzędu tworzy się Krajową Radę Rzeczników Konsumentów, zwaną dalej „Radą”.

2. Rada jest stałym organem opiniodawczo-doradczym Prezesa Urzędu w zakresie spraw związanych z ochroną praw konsumentów na szczeblu samorządu powiatowego.

3. Do zadań Rady należy w szczególności:

- 1) przedstawianie propozycji dotyczących kierunków zmian legislacyjnych w przepisach dotyczących ochrony praw konsumentów,
- 2) wyrażanie opinii w przedmiocie projektów aktów prawnych lub kierunków rządowej polityki konsumenckiej,
- 3) wyrażanie opinii w innych sprawach z zakresu ochrony konsumentów przedłożonych Radzie przez Prezesa Urzędu.

4. W skład Rady wchodzi dziewięciu rzeczników konsumentów, po jednym z obszaru właściwości miejscowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.
5. Członków Rady powołuje i odwołuje Prezes Urzędu. Powołanie następuje na wniosek dyrektorów delegatur, o których mowa w ust. 4, za pisemną zgodą rekomendowanych rzeczników konsumentów. W przypadku odwołania z funkcji rzecznika konsumentów, członkostwo w Radzie wygasa.
6. Członek Rady może być odwołany przez Prezesa Urzędu z powodu:
 - 1) naruszenia obowiązków wynikających z członkostwa w Radzie,
 - 2) choroby uniemożliwiającej wykonywanie zadań członka Rady,
 - 3) złożenia rezygnacji.
7. Obsługę administracyjną Rady zapewnia Urząd.
8. Urząd zwraca członkom Rady koszty przejazdów na posiedzenia Rady, na zasadach określonych w przepisach w sprawie należności przysługujących pracownikowi z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.
9. Tryb pracy Rady określa regulamin ustalony przez Prezesa Urzędu.”;

6) w art. 42 ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

- „1. Postępowanie przed Prezesem Urzędu jest prowadzone jako postępowanie wyjaśniające, postępowanie antymonopolowe lub postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.
2. Postępowanie wyjaśniające może poprzedzać wszczęcie postępowania antymonopolowego lub postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów.”;

7) w art. 43 w ust. 2 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

- „1a) wstępne ustalenie, czy nastąpiło naruszenie uzasadniające wszczęcie postępowania w sprawie zakazu stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów,”;

8) w art. 44 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

- „1. Postępowanie antymonopolowe w sprawach praktyk ograniczających konkurencję oraz w sprawach koncentracji, a także postępowanie w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wszczyna się na wniosek lub z urzędu.”;

9) w art. 53 w ust. 3 po wyrazach „w art. 11 ust. 1” dodaje się wyrazy „i art. 23 d”;

10) użyte w art. 58 w ust. 1 i 2, w art. 61 w ust. 4, w art. 78 w ust. 1, 3 i 5, w art. 91 w ust. 1, 3 i 4 oraz w art. 102 w ust. 1 w różnych przypadkach wyrazy „sąd antymonopolowy” zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami „sąd ochrony konkurencji i konsumentów”;

11) w art. 67 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

- „1a) wycofania wniosku o nakazanie zaniechania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów,”;

12) w art. 68 po wyrazach „, z zastrzeżeniem art. 93” dodaje się wyrazy „i art. 100 g”;

13) w dziale V po rozdziale 3 dodaje się rozdział 4 w brzmieniu:

„Rozdział 4

Postępowanie w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

Art. 100a. 1. Z wnioskiem o wszczęcie postępowania w sprawie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów może wystąpić:

- 1) Rzecznik Praw Obywatelskich,
- 2) Rzecznik ubezpieczonych,
- 3) rzecznik konsumentów,
- 4) organizacja konsumencka.

2. Z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, może także wystąpić zagraniczna organizacja wpisana na listę organizacji uprawnionych w państwach Unii Europejskiej do złożenia wniosku o wszczęcie postępowania, opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich, jeżeli cel jej działania uzasadnia wystąpienie przez nią z wnioskiem o wszczęcie postępowania dotyczącego naruszenia wynikającego z niezgodnych z prawem zaniechań lub działań podjętych w Polsce, zagrażających zbiorowym interesom konsumentów w państwie członkowskim, w którym organizacja ta ma swoją siedzibę.

3. Przepisy art. 84 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 100b. 1. Prezes Urzędu może, w drodze decyzji, odmówić wszczęcia postępowania, jeżeli z zawartych we wniosku oraz posiadanych przez Prezesa Urzędu informacji wynika w sposób oczywisty, że zbiorowe interesy konsumentów nie uległy naruszeniu. Przepis art. 85 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

2. Prezes Urzędu, w drodze postanowienia, odmawia wszczęcia postępowania, jeżeli z wnioskiem wystąpiła osoba nieuprawniona na podstawie art. 100a ust. 1 lub 2.

3. Prezes Urzędu może, w drodze postanowienia, odmówić wszczęcia postępowania:

- 1) w przypadku niedostarczenia przez wnioskodawcę w wyznaczonym terminie informacji niezbędnych do rozstrzygnięcia o wszczęciu postępowania,
- 2) jeżeli wniosek nie spełnia wymogów, o których mowa w art. 84 ust. 2.

4. Na postanowienia, o których mowa w ust. 2 i 3, wnioskodawcy przysługuje zażalenie .

Art. 100c. Stroną postępowania jest każdy, kto wnosi o wydanie decyzji w sprawie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów lub wobec kogo zostało wszczęte postępowanie o stosowanie takiej praktyki.

Art. 100d. W postępowaniu przed Prezesem Urzędu może być zawarta ugoda, jeżeli przemawia za tym charakter sprawy, a ugoda nie zmierza do

obejścia prawa albo nie narusza interesu publicznego lub słusznego interesu konsumentów.

Art. 100e. Prezes Urzędu może nadać decyzji w całości lub w części rygor natychmiastowej wykonalności, jeżeli wymaga tego ważny interes konsumentów.

Art. 100f. Postępowanie w sprawie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów powinno się zakończyć nie później niż w ciągu dwóch miesięcy, a w sprawie szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu trzech miesięcy od dnia wszczęcia postępowania. Przepisy art. 35-38 Kodeksu postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio.

Art. 100g. Nie wszczyna się postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, jeżeli od końca roku, w którym zaprzestano ich stosowania, upłynął rok.

Art. 100h. Postępowanie w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów jest wolne od opłat.”;

14) w art. 102 w ust. 1 po wyrazach „na podstawie art. 20 ust. 2 i 4” dodaje się wyrazy „oraz art. 23c”.

Art. 2.

W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U Nr 43, poz. 296, z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 117, poz. 752, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 133, poz. 882, Nr 139, poz. 934, Nr 140, poz. 940 i Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 269 i 271, Nr 48, poz. 552 i 554, Nr 55, poz. 665, Nr 73, poz. 852, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191 i 1193 i Nr 122, poz. 1314, 1319 i 1322, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 49, poz. 508, Nr 63, poz. 635, Nr 98, poz. 1069, 1070 i 1071, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1368 i Nr 138, poz. 1546 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 26, poz. 265, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 764 i Nr 126, poz. 1069 i 1070) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) użyte w art. 479²⁸ w § 1, w art. 479³⁶, w art. 479⁴⁶, w art. 479⁵⁷ i w art. 479⁶⁸ w różnych przypadkach wyrazy „Sąd Okręgowy w Warszawie - sąd antymonopolowy” zastępuje się użytymi w odpowiednich przypadkach wyrazami „Sąd Okręgowy w Warszawie - sąd ochrony konkurencji i konsumentów”;
- 2) użyte w art. 479²⁹ § 1 i 2, w art. 479³⁰, w art. 479³¹ w § 1-3, w art. 479³² § 1, w art. 479³³ § 1 i 2, w art. 479³⁴, w art. 479³⁵, w art. 479⁴⁷ w § 1 i 2, w art. 479⁵⁰ w § 2, w art. 479⁵², w art. 479⁵³, w art. 479⁵⁴, w art. 479⁵⁶, w art. 479⁵⁸, w art. 479⁶¹ w § 2, w art. 479⁶³, w art. 479⁶⁴, w art. 479⁶⁵, w art. 479⁶⁷, w art. 479⁶⁹, w art. 479⁷² w § 2, w art. 479⁷⁴, w art. 479⁷⁵, w art. 479⁷⁶ i w art. 479⁷⁸ w różnych przypadkach wyrazy „sąd antymonopolowy” zastępuje się użytymi w

odpowiednich przypadkach wyrazami „sąd ochrony konkurencji i konsumentów”;

3) w art. 479³⁸:

a) dotychczasową treść oznacza się jako § 1,

b) dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Powództwo może ponadto wytoczyć zagraniczna organizacja wpisana na listę organizacji uprawnionych w państwach Unii Europejskiej do wszczęcia postępowania o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich, jeżeli cel jej działania uzasadnia wystąpienie przez nią z takim żądaniem dotyczącym wzorców umów stosowanych w Polsce, zagrażających interesom konsumentów w państwie członkowskim, w którym organizacja ta ma swoją siedzibę.”.

Art. 3.

W ustawie z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. Nr 47, poz. 211, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 29, poz. 356 i Nr 93, poz. 1027 oraz z 2002 r. Nr 126, poz. 1068 i 1071) w art. 19 wprowadza się następujące zmiany:

1) w ust. 1 skreśla się pkt 1 i 4;

2) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania do czynów nieuczciwej konkurencji określony w art. 5-7, art. 11, art. 14 i art. 15a.”.

Art. 4.

Ilekoć w odrębnych przepisach jest mowa o sądzie antymonopolowym, rozumie się przez to Sąd Okręgowy w Warszawie - sąd ochrony konkurencji i konsumentów.

Art. 5.

Z dniem wejścia w życie ustawy Krajowa Rada Rzeczników Konsumentów, powołana na podstawie dotychczasowych przepisów, staje się Radą, o której mowa w art. 38a ustawy zmienianej w art. 1 niniejszej ustawy.

Art. 6.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 4 miesięcy od dnia ogłoszenia.